

Ελάτε στον Λουμπαρδιάρη
να σας προσφέρουμε
καφεδάκι και κρασάκι

Σαββάτο, Κυριακή της Τυρινής
και Καθαρά Δευτέρα

17, 18 και 19 Φεβρουαρίου 2007
11 το πρωί με 6 το απόγευμα

Οι κάτοικοι των περιοχών γύρω από του Φιλοπάππου
ξαναζωντανεύουν το καφενείο

**ΝΑ ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΤΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΞΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕΙ ΤΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ ΣΤΟΝ ΛΟΥΜΠΑΡΔΙΑΡΗ
(ΑΝΑΠΑΥΤΗΡΙΟ ΠΙΚΙΩΝΗ), ΜΕ ΣΕΒΑΣΜΟ ΣΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΤΟΥ**

Τα Έργα Ακροπόλεως - Φιλοπάππου του Δημήτρη Πικιώνη (1954 - 1957) κηρύχθηκαν μνημείο σύγχρονης αρχιτεκτονικής το 1996. Έχουν έκταση 85 στρέμματα και περιλαμβάνουν το πράσινο, τα λιθόστρωτα, το εκκλησάκι του Άη Δημήτρη Λουμπαρδιάρη και το Αναπαυτήριο, γνωστό ως «καφενείο/καφετέρια». **Ο Πικιώνης θεωρούσε το Αναπαυτήριο οργανικό μέρος των Έργων και ήθελε να λειτουργεί δίπλα στον Άη Δημήτρη σαν λιτό καφενείο.**

Όμως, η εταιρεία που νοίκιαζε τον χώρο και λειτουργούσε την καφετέρια έκανε ζημιές στο κτήριο. Κι ακόμα, καταπάτησε ένα μέρος της Πνύκας και το χρησιμοποιούσε για τις δεξιώσεις που ακολουθούσαν τις τελετές στον Άη Δημήτρη. Το Υπουργείο Πολιτισμού, για δέκα και πάνω χρόνια, έκανε ότι δεν έβλεπε. Μόνο στα χαρτιά μίλησε για άρση της καταπάτησης και αποκατάσταση του μνημείου (ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΑΧ/Α1/Φ03/8398/537/15-2-2001). Στην πράξη, δεν έκανε απολύτως τίποτα. Τελικά, η εταιρεία μηνύθηκε από κατοίκους και, τον Αύγουστο του 2005, ξενοίκιασε το Αναπαυτήριο που από τότε μένει κλειστό, χωρίς συντήρηση.

Το καφενείο στον Λουμπαρδιάρη συνδέεται με τις αναμνήσεις των Αθηναίων κάθε ηλικίας και για αυτό το αποζητούν. Από τότε που ξενοικιάστηκε, για να μην απαξιωθεί, οι κάτοικοι των περιοχών γύρω από του Φιλοπάππου μαζεύονται και το καθαρίζουν. Και τώρα, με την ευκαιρία της Καθαράς Δευτέρας, ξαναζωντανεύουν το καφενείο για τρεις μέρες, *Σαββάτο, Κυριακή της Τυρινής και Καθαρά Δευτέρα* (17, 18 και 19 Φεβρουαρίου 2007) 11 το πρωί με 6 το απόγευμα. Καλούν όλους τους Αθηναίους και προσφέρουν καφεδάκι και κρασάκι, χαλβά και γλυκό του κουταλιού και ό,τι άλλο προκύψει...

Το αίτημα που απευθύνουν οι Αθηναίοι προς το Υπουργείο Πολιτισμού, το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης και τον Δήμο είναι σαφές: **το Αναπαυτήριο πρέπει να επισκευαστεί άμεσα και να λειτουργήσει ξανά σαν καφενείο, αυτήν την φορά με σεβασμό προς τον τόπο (λόφος της Πνύκας) και το όραμα του δημιουργού του.**

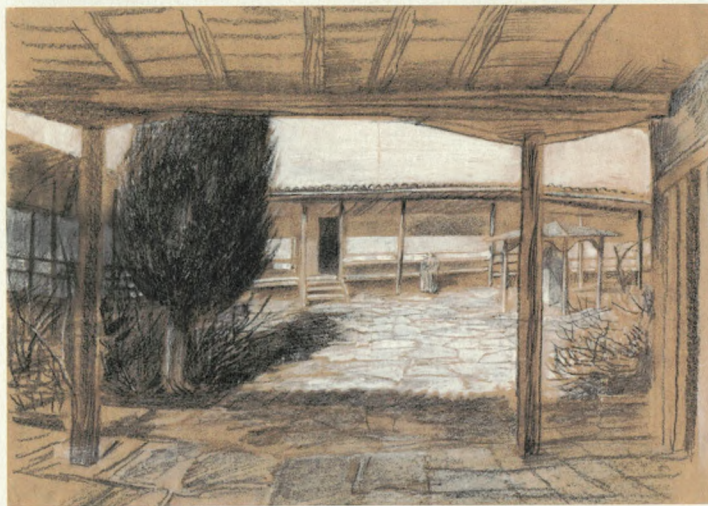
Συντονιστική Επιτροπή της Λαϊκής Συνέλευσης των Κατοίκων για τους Λόφους Φιλοπάππου

30/01/11

Κ- Καθημερινή

ΚΑΦΕΝΕΙΟ ΠΙΚΙΩΝΗ

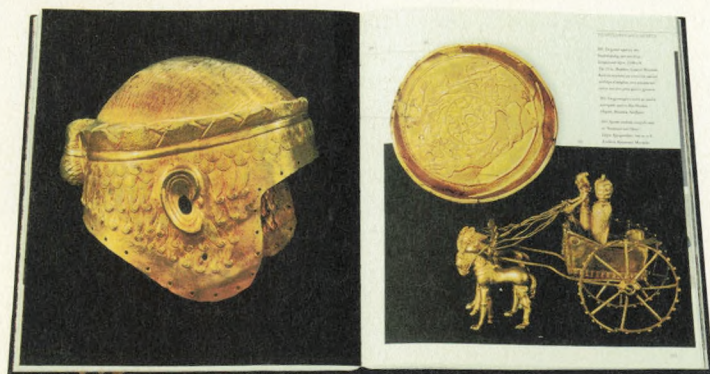
Το κόσμημα
έγινε φάντασμα

Την ώρα που η αναδρομική έκθεση του μεγάλου αρχιτέκτονα προσελκύει τους Αθηναίους στο Μουσείο Μπενάκη, ένα από τα έργα που ο ίδιος θεωρούσε εξαιρετικά σημαντικό, το «αναπαυτήριο» δίπλα στον Λουμπαρδιάρη, στο λόφο του Φιλοπάππου, κινδυνεύει να μετατραπεί σε ερείπιο.

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΦΩΤΙΑΔΗ | ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΜΠΙΤΗ

«Νέα μορφή στα βιβλία τέχνης και αρχαιολογίας»

Σύμφωνα με την Εκθεση του γενικού γραμματέα της Ακαδημίας, κ. Βασιλείου Πετράκου, που αναγνώστηκε στην πανηγυρική συνεδρία της Ακαδημίας, στις 28 Δεκεμβρίου 2010: «Η κυρία Ραχήλ Καπόν, με γνώση της ιστορίας της τέχνης και έντονο καλλιτεχνικό αίσθημα και κριτήριο και γνώση των πραγμάτων της εκδοτικής τεχνολογίας, κατόρθωσε να προσδώσει νέα μορφή στα βιβλία τέχνης και αρχαιολογίας, η οποία συμβαδίζει αρμονικά με την εποχή μας αλλά και με τις μορφές του παρελθόντος που προβάλλει. Η προσφορά της είναι ευρύτατη και μακρόχρονη. Κάθε νέο της έργο αποτελεί αυτόνομη καλλιτεχνική και επιστημονική δημιουργία, η οποία επιδρά στους ανθρώπους και ανυψώνει το επίπεδο της παιδείας τους».

Στην τύχη του.

Ευτυχώς που κάτοικοι φροντίζουν το χώρο, γιατί το αναπαυτήριο του Πικιώνη στου Φιλοπάππου έχει αφεθεί στην τύχη του.

Αριστερά επάνω, οι εργασίες διαμόρφωσης του χώρου γύρω από την Ακρόπολη, 1950.

Κάτω, ένα από τα αρχικά σχέδια.

M

α καλά, τα περισσότερα έχουν κατεδαφιστεί», αναφωνεί μια κυρία κοιτάζοντας τον πίνακα με τα έργα του Πικιώνη στην αναδρομική έκθεση που αφιερώνει αυτές τις μέρες το Μουσείο Μπενάκη στον σπουδαίο αρχιτέκτονα. Εάν όχι τα περισσότερα, σίγουρα πολλά από τα έργα φέρουν την ένδειξη «κατεδαφίστηκε». Διαπιστώνει κανείς, λοιπόν, ότι, ενώ ο ίδιος «χαίρει» αναγνωρίσεως και σεβασμού, δεν συμβαίνει το ίδιο με τα έργα του.

Αυτό φαίνεται ότι πιστεύουν και αρκετοί από τους ανθρώπους που συγκεντρώθηκαν την περασμένη Κυριακή στο εκκλησάκι Αγίου Δημητρίου του Λουμπαρδιάρη, στου Φιλοπάππου, για να κουβεντιάσουν για την τύχη του μικρού αναψυκτηρίου που δημιούργησε ο Πικιώνης δίπλα στην εκκλησία, το 1954. Από νωρίς το πρωί, κόσμος πλένει τα μάγαρα και αποψιλώνει τον γύρω χώρο, ενώ η συγκέντρωση γίνεται αφορμή για κάποιους νεότερους για μια πρώτη γνωριμία με το χώρο. Το μικρό «αναψυκτήριο», όπως το είχε φανταστεί ο Πικιώνης, έχει χαρακτηριστεί Μνημείο Μοντέρνας Αρχιτεκτονικής από την UNESCO από το 1996. Παρότι, όμως, μαζί με το βυζαντινό εκκλησάκι και τη μαρμαρίνη πεζοδρόμηση που ενοποιεί τους χώρους γύρω από το λόφο και την Ακρόπολη, θεωρείται από τα

σπουδαιότερα έργα του αρχιτέκτονα, δεν έχει προβληθεί αναλόγως. «Ο ίδιος το θεωρούσε ένα από τα σημαντικότερα έργα του», αναφέρει η Αγγή Πικιώνη, κόρη του αρχιτέκτονα, «ωστόσο, η προηγούμενη χρήση του χώρου ως εντευκτηρίου και η εγκατάλειψή του από το 2005 και μετά έχουν προκαλέσει αλλοιώσεις, που δεν αξίζουν σε ένα μέρος το οποίο αναγνωρίζεται ως μνημείο». Τις αλλοιώσεις στις οποίες αναφέρεται μπορεί να μην τις δει το μάτι ενός άπειρου επισκέπτη, όταν όμως ο αρχιτέκτονας και πολεοδόμος Ιωσήφ Εφραιμίδης αρχίζει να εξηγεί, η φθορά του χρόνου και τα αποτελέσματα της ανθρώπινης δραστηριότητας στο χώρο αποκαλύπτονται. «Υπάρχουν αλλοιώσεις και κακοτεχνίες, όχι μόνο στο αναψυκτήριο, αλλά και στο εκκλησάκι», λέει. «Πρόκειται για παρεμβάσεις που θα απέρριπτε ο δημιουργός». Οι στέγες που προστέθηκαν στο αναψυκτήριο, οι αλλοιώσεις από την τοποθέτηση τζαμαριών που έχουν ήδη αφαιρεθεί, η περιφραγή του πράσινου χώρου με φθηνά υλικά, η κάλυψη των παραθύρων στην πρόσοψη της εκκλησίας με πλαστικά πλαίσια είναι κάποιες από αυτές. Ο κ. Εφραιμίδης πιστεύει ότι το πρόβλημα βρίσκεται κυρίως στη διαφορά φιλοσοφίας ανάμεσα στον δημιουργό και τον ΕΟΤ, στον οποίο ανήκει το αναψυκτήριο. «Η αποκατάσταση της

φιλοσοφίας του Πικιώνη για το ρόλο και τη φυσιογνωμία του έργου είναι και το σημείο από το οποίο πρέπει να ξεκινήσει ουσιαστικά η αποκατάσταση του χώρου». Και ποια είναι αυτή η φιλοσοφία; Όπως την αντιλαμβάνεται ο επισκέπτης του αφιερώματος στο Μουσείο Μπενάκη, αλλά και όπως έγινε σαφές από τη συζήτησή μας με τον κ. Εφραιμίδη, είναι η σύνθεση απλών υλικών και η αρμονία της κατασκευής με τον γύρω χώρο, έτσι ώστε να μην αποσπάται το έργο από το φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο δημιουργείται. Αυτό είναι ένα από τα στοιχεία που κάνουν τον Πικιώνη εμβληματική μορφή ως αρχιτέκτονα. «Αυτοί είναι οι λόγοι για τους οποίους ο χώρος είναι ένα μνημείο. Μπαρ υπάρχουν πολλά στην Αθήνα, δεν χρειαζόμαστε άλλο ένα», καταλήγει ο κ. Εφραιμίδης.

Ο Άκης Παπασαραντός, από την επιτροπή κατοίκων Φιλοπάππου, μιλάει για τους κινδύνους που απειλούν το έργο λόγω της υγρασίας και του σαρακιού, κινδύνους που είχαν επισημάνει από τον περασμένο Απρίλιο. Σε αυτά τα προβλήματα προστίθεται, σύμφωνα με τους κατοίκους, και η πρόβλεψη της Τουριστικών Ακινήτων -που διαχειρίζεται την περιοχή του ΕΟΤ- οι επισκευές να γίνουν από τον ιδιώτη ο οποίος θα μισθώσει το αναψυκτήριο με διαγωνισμό, που θα ολοκληρωθεί σε λίγο καιρό. «Ο Πικιώνης είχε φανταστεί εδώ έναν χώρο ξεκούρασης, όπου ο επισκέπτης ξαποσταίνει πριν συνεχίσει την περιπλάνησή του γύρω από την Ακρόπολη. Η σημερινή ιδιοκτησία επιθυμεί να μισθώσει το κτίριο σε έναν ιδιώτη για εμπορική χρήση. Αυτό που λέμε είναι ότι, εκτός από το καλό μίσθιο, η ΕΤΑ πρέπει να ενδιαφερθεί και για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά αυτής της συνεργασίας - κάτι που δεν προβλέπεται αυστηρά από τα έως τώρα δεδομένα. Έτσι κι αλλιώς, η επχείρηση που θα λειτουργήσει εδώ θα είναι κερδοφόρος· as είναι μικρότερης κλίμακας προς χάριν της φιλοσοφίας του Πικιώνη». •

Ο Δημήτρης Πικιώνης με τα παιδιά του, Ινώ, Ιωνα, Τάσο και Πέτρο στην Αίγινα, 1937.

Η σύνθεση απλών υλικών και η αρμονία της κατασκευής με τον γύρω χώρο είναι στοιχεία της αρχιτεκτονικής του Πικιώνη.

info:

Η έκθεση «Δημήτρης Πικιώνης 1887-1968» συνεχίζεται στο Μουσείο Μπενάκη (κτίριο της οδού Πειραιώς) ως τις 13 Μαρτίου.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Για την επαναλειτουργία του Καφενείου του Πικιώνη
στη συνεδρίαση του Δ.Σ της 7/2/2011

Η εταιρεία Τουριστικά Ακίνητα ΑΕ, εξ ονόματος του ΕΟΤ, ετοιμάζεται να δημοπρατήσει από κοινού την αποκατάσταση και λειτουργία του Αναπαυτηρίου του Πικιώνη στον αρχαιολογικό χώρο του Φιλοπάππου (γνωστού ως καφενείου στον Λουμπαρδιάρη) με όρους που ισοπεδώνουν την ιδιαιτερότητα του καλλιτεχνήματος και στερούν την πόλη της Αθήνας από ένα μοναδικό χώρο τέχνης και αναψυχής.

Το Δημοτικό Συμβούλιο, επειδή σέβεται τη συμβολική σημασία του Αναπαυτηρίου (είναι κηρυγμένο μνημείο σύγχρονης αρχιτεκτονικής και έργο τέχνης από το 1996) και, ακόμη, επειδή με την απόφαση του Υπουργού Γεωργίας 53310/3523/18.12.1970 και το σχετικό Πρωτόκολλο Παραδόσεως και Παραλαβής (28.04.1971) εκχωρούνται στο Δήμο της Αθήνας η διοίκηση και διαχείριση του λόφου:

-Ζητά να διαχωριστεί η αποκατάσταση και συντήρηση του Αναπαυτηρίου, που πρέπει να γίνουν με κάθε σεβασμό προς το μνημείο, από την λειτουργία του.

-Ζητά τη συμμετοχή του Δημοτικού Συμβουλίου στη διαμόρφωση των όρων λειτουργίας του καφενείου.

Προτείνουμε να λειτουργήσει ως καφενείο με όρους φιλικούς προς τους Αθηναίους (ποιοτικά κριτήρια στους όρους του διαγωνισμού που θα εξασφαλίζουν σεβασμό προς τον αρχαιολογικό χώρο, το μνημείο και το πνεύμα του αρχιτέκτονα, χαμηλές τιμές προϊόντων, ελεύθερη πρόσβαση των περιπατητών του λόφου στο στέγαστρο του καφενείου χωρίς την υποχρέωση κατανάλωσης, όχι ρεζερβέ του χώρου για catering και δεξιώσεις).

Προσφορές στην Αθήνα 1 απίστευτη προσφορά κάθε μέρα. €200 εκ σώθηκαν. Γραφείτε τώρα! www.GROUPON.gr/Athens

Αθήνα - Μπανγκόκ Φθηνά Κλείστε τώρα το εισιτήριό σας και πετάξτε στη Bangkok πολύ φθηνά! www.thaiairways.com

Διαφημίσεις Google

Για τις διαμορφώσεις Ακροπόλεως-Φιλοπάππου του

[View Current Signatures](#) - [Sign the Petition](#)

Έναρξη συλλογής υπογραφών 27 Μαρτίου 2010

Το: /Προς: Υπουργείο Πολιτισμού & Τουρισμού - Περιφέρει

Εμείς που υπογράφουμε αυτή την έκκληση,
ζητάμε από το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, την Περιφέρεια και το Δήμο
να προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες ώστε:

1. ΝΑ συντηρηθούν και να προστατευθούν οι διαμορφώσεις Ακροπόλεως - Φιλοπάππου του αρχιτέκτονα Δημήτρη Πικιώνη.
2. ΝΑ εφαρμοσθεί άμεσα η εγκεκριμένη μελέτη αποκατάστασης του κλειστού από το 2005 καφενείου - αναπαυτήριου στου Λουμπαρδιάρη
3. ΝΑ επαναλειτουργήσει ως λιτό ελληνικό καφενείο όπως το οραματίστηκε ο δημιουργός του.
4. ΝΑ μπουν προστατευτικές μπάρες σε όλες τις εισόδους των χειροποίητων λιθόστρωτων και να εφαρμοστεί επιτέλους η απαγόρευση -από το 1996- της εισόδου αυτοκινήτων.
5. ΝΑ μπει επίσημη σήμανση για το κηρυγμένο ως Νεότερο Μνημείο έργο του Δ. Πικιώνη.

Υπογράψτε για να σώσουμε και να χαιρόμαστε το μνημείο

filopappou.wordpress.com

Sincerely,

[The Undersigned](#)

[Click Here to Sign Petition](#)

[View Current Signatures](#)

The [Για τις διαμορφώσεις Ακροπόλεως-Φιλοπάππου του](#) Petition to /Προς: Υπουργείο Πολιτισμού & Τουρισμού - Περιφέρει was **created by and written by** [Συντονιστική Φιλοπάππου](#) (lofoi_filopappou@yahoo.gr). This petition is hosted here at www.PetitionOnline.com as a public service. There is no endorsement of this petition, express or implied, by [Artifice, Inc.](#) or our sponsors. For technical support please use our simple [Petition Help](#) form.

tags: [\(add tag\)](#)

Αγνή Πικιώνη

Αρχιτέκτων

Μαρκορά 20

11141 Αθήνα

Προς την Πρόεδρο της ΕΤΑ

Κυρία Αυγή Μαρκοπούλου

Βουλής 7 – Αθήνα

Αθήνα, 2.2.2011

Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε,

Ύστερα από τη συνάντησή μας της 17^{ης} Ιανουαρίου 2011 με αφορμή το ζήτημα της αποκατάστασης του «αναπαυτηρίου» του Αγίου Δημητρίου Λουμπαρδιάρη, θα ήθελα κατ' αρχήν να σας ευχαριστήσω που με ενημερώσατε σχετικά με την επικείμενη προκήρυξη διαγωνισμού για την επαναλειτουργία του.

Μου είναι γνωστό ότι ο ΕΟΤ είναι από το φθινόπωρο του 2010 κύριος των ακινήτων, τα οποία βρίσκονται στην περιοχή Λουμπαρδιάρη Φιλοπάππου, καθώς και το γεγονός ότι η διοίκηση και η διαχείριση των ακινήτων αυτών έχει ανατεθεί στην ΕΤΑ.

Θα ήθελα όμως να επιστήσω την προσοχή σας σε δύο σημεία κεφαλαιώδους σημασίας για τις προϋποθέσεις και τα όρια ασκήσεως των εξουσιών σας:

Πρώτον, βάσει της πράξεως χαρακτηρισμού του Υπουργού Πολιτισμού της 22.7.1996, έχει χαρακτηριστεί ως Διατηρητέο Μνημείο ΚΑΙ Έργο Τέχνης ο περί την Ακρόπολη διαμορφωμένος χώρος, όπως συντίθεται από το πλακόστρωτο, το πράσινο και το περίπτερο, ως έργο του Δ. Πικιώνη που κατασκευάστηκε από το 1954-1957, γιατί αποτελεί μοναδικό και σπάνιας αρχιτεκτονικής αξίας έργο παγκοσμίου ενδιαφέροντος.

Δεύτερον, ως ενιαίο αρχιτεκτονικό έργο, αλλά και υπό τη διττή του αναγνώριση ως έργο τέχνης, το δημιούργημα του πατέρα μου εμπίπτει πλήρως στις ρυθμίσεις του νόμου 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας. Επί των έργων λόγου και τέχνης υφίστανται πνευματικά δικαιώματα, τα οποία είναι είτε περιουσιακού, είτε ηθικού χαρακτήρα. Μία δε από τις κυριότερες εκφάνσεις του ηθικού δικαιώματος αποτελεί το δικαίωμα του δημιουργού στην διατήρηση της ακεραιότητας του έργου του. Δεδομένου ότι το ηθικό δικαίωμα περιέρχεται στους κληρονόμους του δημιουργού μετά το θάνατό του, επιθυμώ να σας δηλώσω ότι οιαδήποτε παρέμβασή μου χάριν της σωτηρίας του εν λόγω έργου ερείδεται ως προς τη φύση της στα νόμιμα δικαιώματά μου, ως προς δε το περιεχόμενό της στην εκφρασμένη βούληση του πατέρα μου να διαφυλαχθεί η αρχική μορφή του έργου του, ο χαρακτήρας της λειτουργίας του, η ένταξή του στο φυσικό περιβάλλον και η διαλεκτική συσχέτισή του με τα κλασικά μνημεία της Ακροπόλεως.

Σελίδα 1 από 4

Σελίδα 1 από 4

Είναι γεγονός ότι στα αρχιτεκτονικά έργα, καθώς και στα έργα τέχνης, ισχύει η αρχή της ενσωμάτωσης, άρα η συνένωση του υλικού φορέα του έργου με το άυλο πνευματικό του περιεχόμενο, πράγμα το οποίο καθίσταται εναργέστερο, όταν διαπλέκονται επί του δημιουργήματος εμπράγματα και πνευματικά δικαιώματα διαφορετικών κάθε φορά δικαιούχων. Ο νομικός μας πολιτισμός τείνει να υποστηρίζει κατ' αρχήν τα πνευματικά δικαιώματα, ώστε να αποφεύγεται η αλλοίωση ή παραμόρφωση των καλλιτεχνικών δημιουργημάτων.

Το σχέδιο προκήρυξης, το οποίο είχατε την φιλική καλωσύνη να μου κοινοποιήσετε, ξεκινάει δυστυχώς από εσφαλμένες παραδοχές προκειμένου να προχωρήσει προς τον εκφρασμένο σκοπό του, με τον οποίο με βρίσκετε σύμφωνη: εννοώ τον σκοπό ανάδειξης και άρτιας εκμετάλλευσης του «αναπαυτηρίου» του Λουμπαρδιάρη, το οποίο έχει υποστεί τα πάνδεινα, και κατά το διάστημα της προηγούμενης περιόδου εκμίσθωσής του μέχρι το 2005, αλλά και κατά τον μεσολαβήσαντα από τότε μέχρι σήμερα χρόνο που με ευθύνη της πολιτείας επιδεινώθηκε η κατάσταση του.

Πρώτη εσφαλμένη παραδοχή αποτελεί η ίδια η εγκεκριμένη από το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού μελέτη του χώρου και του κτίσματος. Η μελέτη αυτή αποτυπώνει τη μορφή του κτηρίου κατά το 2007 με όλες τις αυθαίρετες προσθήκες που υπέστη το έργο, άρα δεν συντελεί στην αποκατάσταση της αρχικής και διατηρητέας μορφής του μνημείου, αυτής του 1957, προς την οποία κάθε μελέτη που σέβεται τον δημιουργό και το πνευματικό του δημιούργημα θα έπρεπε να κατατείνει. Η έγκριση της συγκεκριμένης μελέτης από το ΥΠΠΟ στηρίζεται σε ελλιπή πληροφόρηση της αρμόδιας επιτροπής. Από την έρευνα του αρχείου του πατέρα μου, στην οποία έχω αφιερώσει χρόνια δουλειάς, έχουν περιέλθει στην κατοχή μου σχέδια και φωτογραφίες, ικανά να αποτελέσουν τη βάση για αναθεώρηση της υπάρχουσας μελέτης, αναθεώρηση την οποία θεωρώ όχι απλά αναγκαία, αλλά απαραίτητη για να μπορέσει να ξεκινήσει σωστά το έργο της κτηριακής και αισθητικής αποκατάστασης του χώρου. Σχετική αίτηση προτίθεται να υποβάλω στο Υπουργείο Πολιτισμού πολύ σύντομα.

Δεύτερη εσφαλμένη παραδοχή αποτελεί ο όλος σχεδιασμός της προσπάθειας εκ νέου αξιοποίησης του περιπτέρου μέσω εκμίσθωσης σε συνδυασμό με την υποχρέωση του Αναδόχου για την ανακαίνιση και αναβάθμισή του. Ως μνημείο, το περίπτερο του Λουμπαρδιάρη δεν επιδέχεται «ανακαίνιση», αλλά απαιτεί (ιδιαίτερα στην κατάσταση εγκατάλειψης στην οποία βρίσκεται σήμερα) εξαιρετικά εκλεπτυσμένη και εξειδικευμένη συντήρηση από απόλυτα ειδικούς τεχνίτες. Στα πλαίσια της συντήρησης θα έπρεπε να απαλειφθούν όλες οι ανοίκειες παρεμβάσεις στο έργο και στη γύρω χλωρίδα. Κανείς ανάδοχος δεν θα ώφειλε να εμπλακεί σε μιας τέτοιας σημασίας εργολαβία. Ούτε θα έπρεπε στενά χρονικά περιθώρια να οδηγήσουν σε βιαστικές λύσεις. Για τους λόγους αυτούς επιμένω, ότι θα είμαστε δίκαιοι απέναντι σε ένα έργο, που έχει συγκεντρώσει την προσοχή και το θαυμασμό της παγκόσμιας αρχιτεκτονικής κοινότητας, μόνο εάν η πολιτεία η ίδια χρηματοδοτούσε το έργο ή αξιοποιούσε μια χορηγία, και κατόπιν παρέδιδε το χώρο στον μισθωτή.

Τρίτη εσφαλμένη παραδοχή, που συναρτάται με την προηγούμενη, αποτελεί το είδος της επιδιωκόμενης εκμετάλλευσης του περιπτέρου. Στον αρχικό του σχεδιασμό, το έργο το συνέλαβε ο Πικιώνης ως αναπαυτήριο για τους περιπατητές των μονοπατιών της Ακρόπολης και του Φιλοπάππου και όχι ως αναψυκτήριο, πολύ δε λιγότερο ως χώρο εορτών και δεξιώσεων. Στη σκέψη του η ιδέα του ταπεινού συνδέεται με το πνευματικά υψηλό, η σωματική καταπόνηση αναιρείται μέσω της θέασης του Ωραίου. Ένας λιτός πάγκος συντελεί στην ψυχική ξεκούραση περισσότερο από τη βύθιση σε μαξιλάρια καθισμάτων. Αντιπαραθέστε, παρακαλώ, αυτή τη στάση με μια μελέτη που καλείται να εκτελέσει ένας ανάδοχος «παραδοσιακού καφενείου», και η οποία περιλαμβάνει βαριές και ακριβές ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις με αντίστοιχες καλωδιώσεις, κλιματιστικά μηχανήματα, για την τοποθέτηση των οποίων είναι αναγκαίο να τραυματισθεί σοβαρά η στέγη του περιπτέρου, θορυβώδη και ογκώδη ψυγεία κλπ. Συμπεραίνω, λοιπόν, ότι με τον τρόπο της εκμετάλλευσης που εκπροσωπεί η υπό έκδοση προκήρυξη θα προστεθεί ένα ακόμα καφέ στα τόσα της περιοχής του Θησείου, χωρίς ούτε κατά διάνοια να διατηρείται η ουσιαστική χρήση του χώρου, ως σημείου στάσης περιπάτου και ανάληψης οπτικής επικοινωνίας με τον Ιερό Βράχο.

Δεδομένων όλων των παραπάνω θεμελιωδών αντιρρήσεών μου, θα ήθελα να σας παρακαλέσω να αναστείλετε την δημοσίευση της προκήρυξης μέχρι να αναθεωρηθεί από το ΥΠΠΟ η υπάρχουσα μελέτη, ως προς τα σημεία τα οποία σας έθιξα και όσα άλλα συγκεκριμένα πρόκειται να επάγω.

Ο ΕΟΤ, ως κύριος του υλικού φορέα του έργου, οφείλει να σεβασθεί την όλως ιδιαίτερη αξία και σημασία του και η ΕΤΑ Α.Ε. οφείλει να επαναθεωρήσει το πλαίσιο αξιοποίησης του περιπτέρου επί το πνευματικότερο. Κανείς ανάδοχος και κανείς εντολοδόχος εργολάβος του δεν πρέπει να εμπλακεί σε εργασίες «ανακαίνισης», διότι το έργο απαιτεί πρώτα συντήρηση-αποκατάσταση και κατόπιν παραχώρηση με συγκεκριμένους όρους εξοπλισμού και λειτουργίας. Τα έργα του Πικιώνη αποτελούν εθνικό πλούτο και, ως μέρος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, αναπαλλοτρίωτες αισθητικές αξίες. Το μέτρο που θα έπρεπε να θέτουμε για την «αξιοποίησή» τους θα έπρεπε ως εκ τούτου να διαφέρει αισθητά από το συνηθισμένο και να αντιστοιχεί στον χαρακτήρα τους ως Μνημείων και Έργων Τέχνης. Δυστυχώς το μέτρο αυτό δεν τηρεί ο όλος σχεδιασμός σας και για το λόγο αυτό προθυμοποιούμαι να σας συνδράμω ώστε να τον επαναχαράξετε, άλλως επιφυλάσσομαι να κάνω χρήση των πνευματικών επί του έργου δικαιωμάτων μου.

Με τιμή

Αγνή Πικιώνη

Κοινοποίηση:

1. Πρόεδρο της Δημοκρατίας
2. Πρόεδρο της Βουλής
3. Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού
4. Γενική Γραμματέα Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού
5. Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων
6. Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Εργων
7. Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής

ΨΗΦΙΣΜΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΚΤΗΡΙΑΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΛΟΥΜΠΑΡΔΙΑΡΗ

Οι υπογράφωντες σύνεδροι και συμμετέχοντες στις εργασίες του Συμποσίου
«Ο ΠΙΚΙΩΝΗΣ ΣΗΜΕΡΑ», που λαμβάνει χώρα από τις 5-6 Φεβρουαρίου
2011 στο Μουσείο Μπενάκη,

Αφού λάβαμε υπόψη μας πρώτον, το γεγονός ότι το Αναπαυτήριο που
σχεδίασε και εκτέλεσε ο Δημήτρης Πικιώνης από το 1954-1957 στα πλαίσια
των έργων αναπλάσεως των περί την Ακρόπολη χώρων έχει εδώ και πέντε
χρόνια εγκαταλειφθεί και παραμένει αποξενωμένο από τη χρήση για την
οποία σχεδιάστηκε, υφιστάμενο συνεχείς φθορές και διαρκή υποβάθμιση.
Δεύτερον το ότι τα έργα γύρω από την Ακρόπολη έχουν κηρυχθεί ως
σύνολο διατηρητέο Μνημείο και Έργο Τέχνης που ανήκει στην πρώτη
γραμμή της εθνικής πολιτιστικής κληρονομιάς ως δημιουργήμα του
μεγάλου Έλληνα Αρχιτέκτονα Δημήτρη Πικιώνη.

Απαιτούμε από την Πολιτεία:

1. Να αποκαταστήσει το έργο στην αρχική μορφή του του 1957.
2. Να προβεί στη συντήρηση του έργου σεβόμενη τον μνημειακό
χαρακτήρα του και όχι σε απλή ανακαίνιση του κτηρίου με σκοπό
την εκμίσθωσή του σε ανάδοχο επιχειρηματία.
3. Να περιλάβει η αναμόρφωση του χώρου όχι μόνο το κτίσμα, αλλά
και την αποκατάσταση της χλωρίδας του περιβάλλοντος χώρου, με
τρόπο ώστε να αποκαθίσταται η αισθητική ενότητα με τον Ιερό
Βράχο.
4. Να διατηρηθεί ο χαρακτήρας του Αναπαυτηρίου του περιπτέρου του
Λουμπαρδιάρη ως τόπου ανάπαυλας, όπως ο Δημιουργός του τον
είχε συλλάβει.

Οι υπογράφωντες και υπογράφουσες τονίζουν την σημασία του έργου του
Δ. Πικιώνη, όπως εναργώς αναδείχθηκε από τις εργασίες του Συμποσίου,
έργο το οποίο λόγω του ύφους του, της μοναδικότητάς του και της
αισθητικής ποιότητάς του επιβάλλει προς τους σύγχρονους διαχειριστές και
χρήστες του τον απόλυτο σεβασμό της μορφής του και του σκοπού προς
τον οποίο τάχθηκε.

ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ

Ονοματεπώνυμο

Υπογραφή

ΜΑΡΟ ΚΑΡΔΑΛΙΤΣΗ - ΑΔΑΜΗ

ΕΡΙΦΥΛΗ ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗ - ΛΥΜΠΕΡΙΟΥ

Αποστολοπούλου Γεωργία

Μεταξέ. Γεωργίου - Ξιαντεφίλη

Γεωργακοπούλος

Δημήτρης

Αθανασακόπουλος

Αριστοκρίνης

Αηλιάδης Σταύρος

Παραδούπουλος Βασίλης

Κοττατά Αλεξία

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης, μέσω του ΕΟΤ, έχει στην κατοχή του το **Αναπαυτήριο Πικιώνη**, γνωστό ως «τουριστικό περίπτερο Λουμπαρδιάρη». Το Αναπαυτήριο αποτελεί μέρος των **Έργων Ακροπόλεως-Φιλοπάππου του Δημήτρη Πικιώνη**, δηλαδή, του διαμορφωμένου χώρου στην Ακρόπολη και του Φιλοπάππου. Στα Έργα περιλαμβάνονται τα λιθόστρωτα, το πράσινο, η εκκλησία του Άη Δημήτρη Λουμπαρδιάρη και το Αναπαυτήριο.

Με αξιόπαινη πρωτοβουλία της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων Αττικής, το 1996 κηρύχθηκαν τα Έργα διατηρητέο μνημείο και έργο τέχνης. Ως δείγμα της εκτίμησης της διεθνούς κοινότητας προς τα Έργα Ακροπόλεως-Φιλοπάππου του Δημήτρη Πικιώνη αναφέρουμε την βράβευση των Έργων από το ίδρυμα Benetton το έτος 2003¹.

Το Αναπαυτήριο, το οποίο λειτουργούσε ως καφετέρια μέχρι τον Ιούλιο 2005, έχει υποστεί αλλοίωση της μορφής του από τους ενοικιαστές: τοποθέτηση υαλοπινάκων, βάψιμο της σκεπής με άσπρο μονωτικό υλικό, χρήση φύλλων λαμαρίνας για κάλυψη αρχιτεκτονικών μελών του, πέργολες με μουςαμάδες κλπ. Στην επισυναπτόμενη επιστολή του καθ. Μπούρα προς την ΕΑΧΑ ΑΕ (Σχετικό 1) δίνεται ένας πρώτος κατάλογος των ζημιών². Επιπλέον, η ενοικιάστρια είχε καταπατήσει τον χώρο πίσω από το Αναπαυτήριο και τον διέθετε για την τέλεση δεξιώσεων. Υπάρχει μάλιστα γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου και έχει συμπεριληφθεί στην ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΑΧ/Α1/Φ03/8398/537/15-2-2001, η οποία ζητά την αρθεί η καταπάτηση και να εκπονηθεί μελέτη για την «επαναφορά του Αναπαυτηρίου του Πικιώνη στην αρχική του μορφή και λειτουργία». Πρόσφατα, το ΥΠ.ΠΟ. ζήτησε από τον Υπ. Τουριστικής Ανάπτυξης και από την ΕΤΑ ΑΕ να του παραχωρηθεί το Αναπαυτήριο και ο περιβάλλων αυτό διαμορφωμένος χώρος με το έγγραφο ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ40.65870/4284/2-6-2005³. Επίσης, κατόπιν επιστολής ενδιαφερομένων κατοίκων προς τον τότε Υπ. Πολιτισμού κ. Κων/νο Καραμανλή (ΥΠ.ΠΟ, Γραφείο Υπουργού, ΑΠ 184/3-6-05), η αρμόδια Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων, πληροφόρησε την ΕΤΑ ΑΕ ότι στο εξής θα ασκεί έλεγχο στις συνθήκες ενοικίασης του μνημείου (ΑΠ 1872/15-7--2005).

¹ Σχετική διεύθυνση στο Διαδίκτυο: <http://www.fbsr.it/ita/pagine.php?s=&pg=207>

² Στις ζημιές αυτές να συνυπολογιστεί και η φθορά που επιφέρει ο χρόνος.

³ Τα στοιχεία του εγγράφου παρατίθενται όπως αναφέρονται στο έγγραφο με ΑΠ 4806/16-8-2005 της Α'ΕΠΚΑ.

Τ.Γ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ, ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Ερμού 17

Ταχ. Κώδικας : 101 86 - Αθήνα

Πληροφορίες : Φ. Χαλβαντζή

Τηλέφωνο : 210/82.01.502

FAX : 210/82.01.502

E-mail : dansm@culture.gr

Αθήνα, 5 Φεβρουαρίου 2009

Αριθ. Πρωτ.:

ΥΠΠΟ/ΔΑΝΣΜ/68053 π.ε/1934 π.ε

ΘΕΜΑ: Έγκριση μελέτης Επισκευής - Συντήρησης διατηρητέου Αναψυκτηρίου Αγ. Δημητρίου Λουμπαρδιάρη και Ανάδειξης περιβάλλοντος χώρου στον Αρχαιολογικό χώρο Λόφου Φιλοπάππου στην Αθήνα.

- ΚΟΙΝ:**
1. Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς Μπουμπουλίνας 20-22 101 86 - Αθήνα
 2. Γενική Δ/ση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων Πλ. Καρύτση 12 101 86 - Αθήνα
 3. Γραμματεία Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων Πλ. Καρύτση 10 101 86 - Αθήνα
 4. Α' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Μακρυγιάννη 2-4 117 42 - Αθήνα
 5. 1η Εφορεία Βυζαντινών Αρχ/των Πανός 16 105 55 - Αθήνα
 6. Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής Λυσίου & Κλεψύδρας 1 105 55 - Αθήνα
 7. Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε. Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών Βουλής 7 105 62 - Αθήνα
 8. Αρχιτεκτονικό Γραφείο «Τσιρώνης Γεώργιος» Παπαδιαμαντοπούλου 49Α 115 28 - Αθήνα

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις : α) του Π.Δ. 63/05 «Κωδικοποίηση της Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα», β) του Π.Δ 4/09 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργώνκ.λ.π» (ΦΕΚ Α2/8.1.2009), γ) του Ν. 2039/92 «Κύρωση της Σύμβασης για την προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ευρώπης», δ) του Ν. 3028/02 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» και ε) του Π.Δ 191/03 «Οργανισμός του Υπουργείου Πολιτισμού».

2. Τις Υπουργικές Αποφάσεις με αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2633/36712/22.7.1996, με την οποία χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο και ως έργο τέχνης ο περί την Ακρόπολη διαμορφωμένος Αρχ/κός χώρος (πλακόστρωτο – πράσινο – περίπτερο) έργο του αρχιτέκτονα Δ. Πικιώνη (ΦΕΚ 696/τ.Β'/19.8.1996), και ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ1/13665/584/5.2.2008 (Ανακοινοποίηση στο Ορθό – 4.4.2008), με την οποία ο Αρχ/κός χώρος του Λόφου Φιλοπάππου χαρακτηρίστηκε ως οργανωμένος Αρχ/κός χώρος, με ελεύθερη είσοδο και φύλαξη του χώρου σε 24ωρη βάση και δυνατότητα λειτουργίας του Αναψυκτηρίου Δ. Πικιώνη και κατά ορισμένες νυκτερινές ώρες (ΦΕΚ 154/τ.Β'/22.4.2008)
3. Τα με αριθ. πρωτ. 968/11.6.2008 και 3590/9.7.2008 έγγραφα της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων Αττικής με τα οποία διαβιβάστηκε με τις απόψεις και παρατηρήσεις της στην Διεύθυνση Αναστήλωσης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων η μελέτη του θέματος, λόγω της μείζονος σημασίας του μνημείου, με συνημμένα: α) τα με αριθ. πρωτ. 943/25.2.2008 και 1988/18.4.2008 έγγραφα της Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε. με τα αρχικά και τα συμπληρωματικά σχέδια και τα τεύχη της μελέτης του θέματος (Αρχιτεκτονική, Φυτοτεχνική, Η/Μ Εγκαταστάσεων) του Αρχιτεκτονικού Γραφείου «Τσιρώνης Γεώργιος», β) το με αριθ. πρωτ. 3954/8.5.2008 έγγραφο της Α' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων με τις απόψεις και παρατηρήσεις της σχετικά με την μελέτη του θέματος και γ) το με αριθ. πρωτ. 3009/19.6.2008 έγγραφο της 1ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχ/των με τις απόψεις και παρατηρήσεις της σχετικά με την μελέτη του θέματος.
4. Την από 18.11.2008 Εισήγηση της Διεύθυνσης Αναστήλωσης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων προς το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων του ΥΠΠΟ σχετικά με το θέμα.
5. Την ομόφωνη Γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων, όπως διατυπώθηκε στο Πρακτικό της Συνεδρίασης με αριθ. 28/27.11.2008, σχετικά με το θέμα.

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ο Υ Μ Ε

Εγκρίνουμε την μελέτη Επισκευής – Συντήρησης του διατηρητέου Αναψυκτηρίου του Αγ. Δημητρίου Λουμπαρδιάρη και Ανάδειξης του περιβάλλοντος χώρου αυτού, στον Αρχαιολογικό χώρο του Λόφου Φιλοπάππου στην Αθήνα, που εκπονήθηκε από το Αρχιτεκτονικό Γραφείο «Τσιρώνης Γεώργιος» και τους συνεργάτες του, με τους παρακάτω όρους:

1. Οι εκσκαφές των θεμελίων και η εφαρμογή της φυτοτεχνικής μελέτης να γίνει υπό την εποπτεία αρμόδιου υπαλλήλου της Α' ΕΠΚΑ.

12. Τα διορθωμένα, κατά τα ως άνω, σχέδια και τεχνικές περιγραφές της αρχιτεκτονικής μελέτης και της μελέτης Η/Μ εγκαταστάσεων, να επανυποβληθούν για τελικό έλεγχο και θεώρηση στην Διεύθυνση Αναστήλωσης Νεώτερων και Σύγχρονων Μνημείων του ΥΠΠΟ.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΑΝΤΩΝΗΣ Κ. ΣΑΜΑΡΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- ✓ ΔΑΝΣΜ (3)
- 2. Τμήμα ΜΝΜ, ΔΑΝΣΜ
- 3. Τμήμα ΣΗΜΜ, ΔΑΝΣΜ
- 4. Φ. Χαλβαντζή, ΔΑΝΣΜ
- 5. Ε. Στελλίου, ΔΑΝΣΜ
- 6. Φ.Δ.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Η ΕΠΙΣΤΑΜΕΝΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΡΚΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 28/27-11-2008

Αθήνα, **Πέμπτη 27 Νοεμβρίου 2008**, στις **3.00 μ.μ.** στο Αμφιθέατρο του κτιρίου του ΥΠΠΟ, στην οδό Μπουμπουλίνας 20-22, συνεδρίασε το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων όπως αυτό συστάθηκε με το ν.3028/02 «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού» και συγκροτήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α5/ΠΜΥ/1004+2/16-10-2008 (ΦΕΚ 421/τ.ΥΟΔΔ/13-10-2008).

Στη Συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

1. Θεόδωρος Δραβίλλας
2. Αντώνιος Κλαδιάς
3. Αθανάσιος Νακάσης

4. Παρασκευή Βασιλοπούλου

5. Αντώνιος Γιουρούσης

6. Δημήτριος Παντελής

7. Αναστάσιος Κωτσιόπουλος

8. Γεώργιος Τσάρας

9. Παναγιώτης Καρύδης

10. Αναστασία Ρέλλια

11. Ανδρέας Αναγνωστόπουλος

12. Ιορδάνης Δημακόπουλος

13. Πολυτίμη Σαββίδου

14. Άννα Κωτσοβίλη

15. Αικατερίνη -Μαρία Διαμαντοπούλου

16. Ευγενία Γατοπούλου

Γενικός Γραμματέας ΥΠ.ΠΟ. και Πρόεδρος Κ.Σ.Ν.Μ.

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους στο ΥΠ.ΠΟ.

Προϊστάμενος Δ/νσης Τεχνικών Ερευνών
Αναστήλωσης ΥΠ.ΠΟ.

Προϊσταμένη Γεν. Δ/νσης Αρχαιοτήτων και
Πολιτιστικής Κληρονομιάς (θέματα 5,6,7)

Προϊστάμενος Δ/νσης Απαλλοτριώσεων και Ακίνητης
Περιουσίας ΥΠ.ΠΟ. (θέματα 2,3,4)

Χημικός Μηχανικός, Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Καθηγητής Αρχιτεκτονικής του Αριστοτελείου
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Γλύπτης, Λέκτορας Τμημ. Εικαστικών Τεχνών και
Εφηρμοσμένων Τεχνών Σχολής καλών Τεχνών του

Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Πολιτικός Μηχανικός, Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Αρχιτέκτων-Μηχανικός του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Πολιτικός Μηχανικός, Ομότιμος Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Αρχιτέκτονας, Επίτιμος Γεν. Δ/ντης ΥΠ.ΠΟ.

Αρχιτέκτων-Μηχανικός, εκπρ. Τ.Ε.Ε.

Προϊσταμένη Εφορείας Νεότερων Μνημείων Αττικής

Προϊσταμένη της Υ.Ν.Μ.Τ.Ε. Στερεάς Ελλάδας

Προϊσταμένη της Υ.Ν.Μ.Τ.Ε. Δυτικής Ελλάδας

Στη Συνεδρίαση αυτή δεν προσήλθαν τα μέλη, αν και προσκλήθηκαν με το νόμιμο τρόπο: Α.Θεοχαρόπουλος, Ο.Μεντζαφού, Γ.Γκανασούλης.

Εισηγητές στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων ήταν οι:

Αθηνά Αθανασιάδου

Προϊσταμένη της ΔΙ.ΝΕ.Σ.Α.Κ. του ΥΠ.ΠΟ.

Νικόλαος Χαρκιολάκης

Προϊστάμενος της Δ.Α.Ν.Σ.Μ. του ΥΠ.ΠΟ.

Γραμματέας στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων ήταν η:

Δανάη Κλάδα

Μόνιμη υπάλληλος στο ΥΠ.ΠΟ.

Στο σημείο αυτό αποχωρεί ο κ. Α. Γιουρούσης, αναπληρωματικό μέλος του ΚΣΝΜ και προσέρχεται η κα Π. Βασιλοπούλου, τακτικό μέλος του ΚΣΝΜ

ΘΕΜΑ 5ο

«Έγκριση ή μη μελέτης επισκευής - συντήρησης του Αναψυκτηρίου του Αγ. Δημητρίου Λουμπαρδιάρη και ανάδειξη του περιβάλλοντος χώρου, στον Αρχαιολογικό χώρο του Λόφου Φιλοπάππου, στην Αθήνα»

Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων αφού έλαβε υπόψη:

- 1) Το με αρ.πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΑΝΣΜ/110823/3014/20-11-2008 έγγραφο προς το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων
- 2) Τα σχέδια, τις φωτογραφίες και τα λοιπά έγγραφα του φακέλου.
- 3) Τα άρθρα 13,14,15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2690/99 (ΦΕΚ 45/1999 τεύχος Α').
- 4) Το ν.3028/02 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" (ΦΕΚ 153/2002 τεύχος Α').
- 5) Την εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Αναστήλωσης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων του ΥΠ.ΠΟ., Νικολάου Χαρκιολάκη, ο οποίος αναφέρει:

Το συγκρότημα αυτό ως γνωστόν χτίστηκε μεταξύ των ετών 1954-1958 από τον Δημήτρη Πικιώνη με αυτεπιστασία στο πλαίσιο γενικότερων έργων ανάδειξης της περιοχής γύρω από την Ακρόπολη.

Κηρύχθηκε το 1996 ως διατηρητέο μνημείο και αν και τα υπόλοιπα κτίσματα του συγκροτήματος τελούν σε συνεχή λειτουργία, ας πούμε ο ναός του Αγίου Δημητρίου, που νομίζω κάποια στιγμή πρέπει και από τις αρμόδιες Υπηρεσίες να οδηγηθούν σε κάποιες προτάσεις γιατί έχει αλλοιωθεί και αυτό, το αναψυκτήριο σταμάτησε να λειτουργεί το 2005 μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Τα έχετε αυτά όλα.

Λόγω που αφενός μεν το κτήριο αυτό βρίσκεται μέσα στον αρχαιολογικό χώρο του Φιλοπάππου, ζητήθηκε η γνώμη και της Εφορείας Ακροπόλεως Α' ΕΠΚΑ, της 1^{ης} Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων λόγω γειτνίασης με τον Άγιο Δημήτριο και της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων.

Το σκεπτικό, μόνο αυτό θα πω, είναι ότι στη θέση αυτή η πρόθεση του Πικιώνη και των τότε αρμοδίων ήταν να δημιουργηθεί ένα μικρής κλίμακας, ένα κομψοτέχνημα ας πούμε που να συνάδει με το ναό και το μικρό αυτό άμεσο περιβάλλον και με θέα την Ακρόπολη και όχι μια επιχείρηση ας το πούμε όπως λέγεται σήμερα υγειονομικού ενδιαφέροντος να φέρνει έσοδα και ει δυνατόν μεγαλύτερα

Έχουν γίνει διάφορες επεμβάσεις, όπως αυτή η μεγάλη πέργκολα.

Επίσης έχουμε κλείσιμο των περιμετρικών όψεων με ξύλινα υαλοστάσια ώστε να λειτουργεί και το χειμώνα. Είναι πολύ βαριές κατασκευές.

Αυτό είναι αλλαγή, ναι, δεν είναι συντήρηση. Στην κάτοψη ισογείου, να τα ξανανοίξω αντίστοιχα, εκεί που ήταν μια ξύλινη πέργκολα χτίζονται πεσσοί. Αυτή είναι η πρόταση.

Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη ότι ο στόχος μας πρέπει να είναι η αποκατάσταση του εν μέρει εγκαταλειμμένου και εν μέρει κακοποιημένου αυτού έργου του Δημήτρη Πικιώνη που μόνο για τους λόγους αυτούς εγκρίθηκε τότε από το Υπουργείο να εγκατασταθεί μέσα στον αρχαιολογικό χώρο και χάρη της Ακρόπολης κλπ., εισηγούμαστε ας πούμε την καταρχήν έγκριση της μελέτης, αλλά με τήρηση όλων των όρων και παρατηρήσεων που θέσανε οι καθ' ύλην αρμόδιες Εφορείες

6) Στο σημείο αυτό προσήλθαν ο κ. Γιώργος Τσιρώνης αρχιτέκτων μηχανικός, η κα Χριστίνα Μόρμωρη αρχιτέκτων της ΕΤΑ και η κα Λήδα Τσόλκα κάτοικος περιοχής:

Η κα Τσόλκα παρακολουθεί την συζήτηση του θέματος.

Ο κ. Τσιρώνης εξηγεί τις νέες προτεινόμενες κατασκευές και την εφαρμογή τους στο διατηρητέο μνημείο καθώς και λεπτομέρειες της συντήρησης του υπάρχοντος ώστε να αναδειχθεί καλύτερα.

Στο σημείο αυτό αποχώρησαν ο κ. Γιώργος Τσιρώνης αρχιτέκτων μηχανικός, η κα Χριστίνα Μόρμωρη αρχιτέκτων της ΕΤΑ και η κα Λήδα Τσόλκα κάτοικος περιοχής

7) Τη συζήτηση μεταξύ των μελών του Συμβουλίου κατά την οποία αναφέρουν:

Ο κ. Δημακόπουλος επισημαίνει την αναγκαιότητα συντήρησης επί τόπου των ξύλινων μερών της κατασκευής.

8) Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων, κατόπιν προηγούμενης φανεράς ψηφοφορίας επί του παραπάνω εξεταζομένου θέματος, **γνωμοδοτεί ομόφωνα:**

«Υπέρ της έγκρισης της μελέτης επισκευής-συντήρησης του Αναψυκτηρίου του Αγ. Δημητρίου Λουμπαρδιάρη και ανάδειξη του περιβάλλοντος χώρου, στον Αρχαιολογικό χώρο του Λόφου Φιλοππάπου, στην Αθήνα, με τους παρακάτω όρους:

1. Οι εκκαφές των θεμελιών και η εφαρμογή της φυτοτεχνικής μελέτης να γίνει υπό την εποπτεία αρμόδιου υπαλλήλου της Α' ΕΠΚΑ.
2. Να μην κατασκευαστεί νέο σύστημα συρόμενων και αφαιρούμενων υαλοπετασμάτων στο περιμετρικό «πτερό» του κυρίως τμήματος του Αναψυκτηρίου (ανατολικό στέγαστρο X108) και στο περίπτερο (X101, X104, X103) του αναπαυτηρίου, επειδή παγιώνεται η αυθαίρετη τοποθέτησή τους και ακυρώνονται οι ημιυπαίθριες στοές, μορφολογικό στοιχείο που συγκαταλέγεται στα χαρακτηριστικότερα στοιχεία της σύνθεσης.
3. Να μην αντικατασταθεί η σημερινή επικάλυψη της ανοικτής στοάς από λαμαρίνα με νέα επικάλυψη με τελική επιφάνεια από φύλλα τιτανιούχου ψευδαργύρου. Τα νέα μεταλλικά φύλλα διαιωνίζουν την σημερινή αλλοίωση του αυθεντικού χαρακτήρα της αρχικής επικάλυψης, που ήταν από φυσικά υλικά (ξερά χόρτα, κλαδιά, θυμάρια). Αντ' αυτού να γίνει επαναφορά της αρχικής επικάλυψης με πρόβλεψη περιοδικής αντικατάστασης των φυσικών υλικών.
4. Να καθαριστεί το νεώτερο αυθαίρετο ξύλινο στέγαστρο στα βόρεια του συγκροτήματος και να μην αντικατασταθεί από νέο στέγαστρο, για την στήριξη του οποίου προτείνεται η κατασκευή έξι νέων κτιστών πεσσών στο βόρειο όριο του χώρου, ώστε να μην αλλοιωθεί αλλά να αναδειχθεί η αρχική σύνθεση.

5. Να μην κατασκευαστεί η νέα μηχανολογική εγκατάσταση στους σημερινούς ημιυπαίθριους χώρους, που στην μελέτη προτείνεται να μετατραπούν σε κλειστούς. Αντ' αυτού οι νέες μηχανολογικές εγκαταστάσεις να περιοριστούν μόνο στους εξαρχής κλειστούς χώρους του Αναψυκτηρίου, στους υπόγειους χώρους και στους χώρους υγιεινής του συγκροτήματος.
6. Σε ότι αφορά την φυτοτεχνική μελέτη, να γίνουν ηπιότερες επεμβάσεις, όπως π.χ. απομάκρυνση της πλειονότητας των θάμνων, καθαίρεση των αυθαιρέτων ξύλινων και μπετονένιων κατασκευών που συγκρατούν το χώμα, καθαίρεση της αυτοσχέδιας συρμάτινης κατασκευής αναρρίχησης φυτών, διατήρηση των υπάρχοντων δένδρων με ήπια κλαδέματα, φύτευση αρωματικών φυτών.
7. Να μην γίνει υδροβολή για τον καθαρισμό των λιθόκτιστων τοιχοποιιών. Αντ' αυτού να γίνει ένας απλός καθαρισμός επιφανειών. Το ίδιο να γίνει και για τα μαρμάρινα δάπεδα και τις κλίμακες.
8. Τα ξύλινα στοιχεία του συγκροτήματος, να συντηρηθούν και να αποκατασταθούν στα φθαρμένα τμήματά τους με δόκιμες και απλές μεθόδους και όχι με πλήρη αντικατάστασή τους.
7. Να καταργηθούν τα ηλεκτρικά σώματα θέρμανσης στο παρασκευαστήριο του Αναψυκτηρίου.
8. Ο φωτισμός να γίνει με απλά σπότ οροφής και όχι με τα προτεινόμενα «μπράτσα».
9. Η κεντρική κλιματιστική συσκευή στο δώμα του παρασκευαστηρίου να επιλεγεί, αν είναι αναγκαία, χαμηλού τύπου.
10. Τα διορθωμένα, κατά τα ως άνω, σχέδια και τεχνικές περιγραφές της αρχιτεκτονικής μελέτης και η μελέτη Η/Μ εγκαταστάσεων, να επανυποβληθούν για θεώρηση στην ΔΑΝΣΜ»

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ
 από την Πράξη με αριθ. 28/27-11-08
 του ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
 ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
 Αθήνα, 5-11-09
 Η Γραμματέας

[Handwritten signature]

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. Πρωτ. 1063

Ημερομηνία

19.8.05

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 16/8/05

Αρ. Πρωτ. 4806

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Α' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤ. & ΚΛΑΣ. ΑΡΧ/ΤΩΝ
Τ.Θ. 27033**

Ταχ. Δ/ση: Μακρυγιάννη 2 - 4

Ταχ. Κώδικας: 117 42

Πληροφορίες: Γ.Β. Κουτσουφλάκης

Τηλ.: 210- 9225261

Fax: 210-9239023

ΠΡΟΣ: Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης
Τμήμα Περιουσίας & Τοπογραφικού
(υπ' όψιν Μ. Σπαθάρα)

ΚΟΙΝ: 1) ΥΠΠΟ, Γραφ. Γεν. Γραμματέα
2) ΥΠΠΟ, Γ.Δ.Α.Π.Κ. - Δ.Ι.Π.Κ.Α.
3) Δ.Β.Μ.Α.
(Τμήμα Αρχ. Χώρων)
4) 1^η Ε.Β.Α.
5) 1^η Ε.Ν.Μ.
6) ΕΑΧΑ ΑΕ
7) Ελληνική Εταιρεία προστασίας του
περιβάλλοντος και της πολιτιστικής
κληρονομιάς

ΘΕΜΑ: Οριοθέτηση εγκαταστάσεων αναψυκτηρίου Αγ. Δημητρίου Λουμπαρδιάρη
στον Αρχαιολογικό Χώρο «Φιλοπάππου».

ΣΧΕΤ.: α') Το υπ' αριθμ. 3080/24.6.05 έγγραφο της Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης
β') Το υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/54002/2713 19.7.2005 διαβιβαστικό

Σε απάντηση του α' σχετικού, σας αποστέλλουμε τις σχετικές αποφάσεις έγκρισης της προμελέτης και οριστικής μελέτης της συνολικής ανάδειξης του Αρχαιολογικού Χώρου Φιλοπάππου, καθώς και το κείμενο της οριστικής μελέτης, όπου δηλώνεται ρητά η αποκατάσταση του αναψυκτηρίου Λουμπαρδιάρη και του περιβάλλοντος χώρου στην αρχική του μορφή.

Σχετικά με το Αναψυκτήριο και την χρήση του ως σημειωθεί καταρχήν ότι το ΥΠΠΟ με το υπ. αρ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ40.65870/4284/2-6-2005 έγγραφό του προς τον αρμόδιο Υπουργό και την ΕΤΑ, έχει κινήσει διαδικασία παραχώρησης του παραπάνω χώρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 13 του Άρθρου 9 του Ν. 2557/1997, όπου καθορίζεται ότι « Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Πολιτισμού αποδίδονται στο Υπουργείο Πολιτισμού χώροι που εκμεταλλεύεται ο ΕΟΤ, οι οποίοι έχουν αρχαιολογικό ή σπηλαιολογικό ενδιαφέρον, για την διασφάλιση της αρχαιολογικής ή κάθε άλλης συναφούς επιστημονικής έρευνας».

Υπενθυμίζουμε εδώ ότι οι Υπηρεσίες του ΥΠΠΟ και του ΕΟΤ έχουν ξανασυνεργαστεί κατά το παρελθόν για την απόδοση στο ΥΠΠΟ κτισμάτων και ακινήτων που εμπίπτουν στον αρχαιολογικό χώρο των Δυτικών Λόφων, όπως συνέβη με το θέατρο της Δώρας Στράτου.

Όσον αφορά στο επισυναπτόμενο στο α' σχετικό, υπ' αριθμ. 273/18-5-2005 επικαιροποιημένο τοπογραφικό διάγραμμα περιοχής Φιλοπάππου, που καταδεικνύει

την σημερινή έκταση των εγκαταστάσεων του αναψυκτηρίου έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:

Η σύμβαση μίσθωσης του τουριστικού περιπτέρου αφορά μία έκταση 670 τ.μ. όπως ορθά αναφέρεται στο υπόμνημα του τοπογραφικού διαγράμματος που συνοδεύει το α' σχετικό, και σε διόρθωση του σφάλματος (6.700 αντί των 670 τ.μ.) που υπάρχει στο συμβόλαιο του ΕΟΤ (1-8-1996) με την τελευταία μισθώτρια της επιχείρησης Αδ. Κανέλλου. Η παραπάνω έκταση ορίζεται από τα τοπογραφικά σημεία ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΑ τα οποία αποδίδονται σωστά τόσο στο μισθωτήριο συμβόλαιο όσο και στο τοπογραφικό διάγραμμα του α' σχετικού.

Αντιθέτως με τα παραπάνω, η περιοχή που εγκλείεται στα τοπογραφικά σημεία ΔΕΖΗΚΛΜΔ του τοπογραφικού διαγράμματος που μας αποστείλατε, εκτάσεως 850 τ.μ., και αναφέρεται στο υπόμνημα ως "χέρσος χώρος", πουθενά δεν μνημονεύεται στη σύμβαση μίσθωσης και αποτελεί κατ' ουσίαν μία αυθαίρετη και παράνομη επέκταση των εγκαταστάσεων της επιχείρησης, υπό την άγνοια ή ανοχή του ΕΟΤ και της Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου η συμπερίληψη της περιοχής αυτής στο τοπογραφικό αυτό μπορεί να νοηθεί μόνο ως αποτύπωση της παράνομης επέκτασης που άφησε πίσω του ο τελευταίος μισθωτής του χώρου και σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί τεκμήριο ιδιοκτησίας ή διαχείρισης εκ μέρους της ΕΤΑ. Η έκταση αυτή αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του πολλαπλά κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου (ΦΕΚ 268/12-12-1956, 387/Β/5-7-1983), και ταυτόχρονα δασική έκταση που κακοποιήθηκε πολλαπλώς τα τελευταία έτη, με την παράνομη περίφραξη της, την διάστρωση του εδάφους με μοκέτες, την ανέγερση ακαλαίσθητων παρατηρημάτων αποθήκευσης, την τοποθέτηση ηχητικών συστημάτων και υδραυλικής εγκατάστασης, την συσσώρευση όλου του άχρηστου εξοπλισμού του αναψυκτηρίου και την συνεχή διενέργεια εκδηλώσεων συνεστίασης - cetering, εκδηλώσεων που επ' ουδενί λόγω συνάδουν με το "αναψυκτήριο" που είχε οραματιστεί ο αρχιτέκτων Πικιώνης, και πολύ περισσότερο με τα νεώτερα κηρυγμένα ως έργα τέχνης μνημεία (Αναψυκτήριο, Διαμορφώσεις Πικιώνη, ΦΕΚ 696/Β/19-8-96)) και τις αρχαιότητες που περιβάλλουν τον χώρο (Πνύκα, ιερό Ηρακλέους, Αθηνάς και Δήμου, Δίπυλο κλπ.) ή βρίσκονται κάτω από αυτόν (Διατείχισμα).

Τόσο η Υπηρεσία μας, όσο και οι συναρμόδιες Υπηρεσίες έχουν προβεί έως τώρα σε πολλαπλά διαβήματα και συστάσεις για την καθαίρεση της περίφραξης του χώρου αυτού και την απομάκρυνση όλων των παράνομων εγκαταστάσεων, χωρίς την ανάλογη ανταπόκριση. Επιπλέον η παράνομη αυτή επέκταση των εγκαταστάσεων έχει προκαλέσει την γενικευμένη αντίδραση πολιτών τόσο σε συλλογικό (Ελληνική Εταιρεία) όσο και σε ατομικό επίπεδο, με συνεχείς καταγγελίες που συσσωρεύονται στο αρχείο μας.

Ως εκ τούτου παρακαλείστε, μετά και το πέρας της σύμβασης μίσθωσης (1-8-2005) να μεριμνήσετε άμεσα για την αποξήλωση των περιφράξεων - παράνομων εγκαταστάσεων και την απομάκρυνση του αχρηστευμένου εξοπλισμού που άφησε πίσω της η τελευταία μισθώτρια του χώρου. Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο οι εργασίες αυτές καθυστερήσουν, επιφυλασσόμαστε να τις πραγματοποιήσουμε εμείς. Παρακαλούμε να μας ενημερώσετε σχετικά.

Η Προϊσταμένη της Εφορείας

Καγ
Κ/Φ 70712

Συνημμένα:

- 1) Η υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/ΓΕΑΧΑ/442/36752, 17-7-1998, απόφαση έγκρισης της προμελέτης.
- 2) Η υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ03/8398/537 15-2-2001 απόφαση έγκρισης της οριστικής μελέτης
- 3) Το κείμενο της οριστικής μελέτης.

Εσωτ. διανομή: Λόφοι

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. Πρωτ.

Ημερομηνία

1417

ΣΗΜΕΙΑ

14.11.05

Αθήνα, 31.11.2005

Αρ. Πρωτ. 6038

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Α' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤ. & ΚΛΑΣ. ΑΡΧ/ΤΩΝ
Τ.Θ. 27033

Ταχ. Δ/ση: Μακρυγιάννη 2 - 4
Ταχ. Κώδικας: 117 42
Πληροφορίες: Ο.Βογιατζόγλου
τηλ.: 210-9225261
Fax: 210-9239023

ΠΡΟΣ: ΥΠ.ΠΟ

1. ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/Τμ.Αρχ.Χώρων
2. 1^η Ε.Β.Α
3. 1^η Ε.Ν.Μ

ΚΟΙΝ: 1. ΕΑΧΑ Α.Ε.

2. Καθηγητή κ.Χ.Μπούρα.
3. Ελληνική Εταιρεία.

ΘΕΜΑ: Αναψυκτήριο Δ.Πικιώνη στον Λόφο Φιλοπάππου.

- ΣΧΕΤ: 1. Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/ΦΟ3/8398/537/15-2-2001, έγκρισης οριστικής μελέτης Συνολικής Ανάδειξης Αρχαιολογικού Χώρου «Φιλοπάππου»
2. Το υπ' αριθμ.7967/9-10-2003 έγγραφό μας προς ΥΠΠΟ/ΔΙΠΚΑ
 3. Το υπ' αριθμ.2633/1-4-2004 έγγραφό μας προς ΔΙΠΚΑ
 4. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/940/65870/4284π.ε./2-6-2005 έγγραφο του ΥΠΠΟ για παραχώρηση του Αναψυκτηρίου.
 5. Το υπ' αριθμ.3985/24-6-2005 προς Γραφείο Υφυπουργού και ΔΙΠΚΑ
 6. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/ΦΟ1/54002/2713 διαβιβαστικό του υπ' αριθμ.3080/24-6-2005 εγγραφου των Ε.Τ.Α. Α.Ε.
 7. Το υπ' αριθμ.4971/2-8-2005 έγγραφό μας προς 1^η Ε.Ν.Μ.
 8. Το υπ' αριθμ.4807/16-8-2005 έγγραφό μας προς Ε.Τ.Α. Α.Ε.
 9. Το υπ' αριθμ.538/30-9-2005 διαβιβαστικό της επιστολής Χ.Μπούρα από ΕΑΧΑ Α.Ε.

Σε συνέχεια όλης της σχετικής με το θέμα αλληλογραφίας σας υπενθυμίζουμε ότι:

1. Η Α'Ε.Π.Κ.Α. σε απόλυτη συνεργασία με την 1^η Ε.Ν.Μ. προέβησαν μετά από πλήρη τεκμηρίωση σε κήρυξη του έργου του Πικιώνη στην αρχαιολογική περιοχή ως έργου τέχνης (ΦΕΚ/696/Β/19-8-1996), στην συντήρηση του λιθοστρώτου προς Φιλοπάππου και στην πλήρη διακοπή σταδιακά της κυκλοφορίας των οχημάτων.

2. Επίσης, η Α'Ε.Π.Κ.Α. μαζί με τις δύο συναρμόδιες Εφορείες συνεστίασε ενεργά στην εκπόνηση των μελετών από την ΕΑΧΑ Α.Ε. για την αποκατάσταση όχι μόνον του αύλειου χώρου του Αγ.Δημητρίου Λουμπαρδιάρη και του Αναψυκτηρίου-Αναψυκτηρίου, αλλά και την ανάδειξη των περίξ αρχαιοτήτων, οι οποίες παρά τις Υπουργικές Αποφάσεις δεν υλοποιήθηκαν.

3. Ειδικά, όσον αφορά το Αναψυκτήριο Λουμπαρδιάρη και σε συνέχεια των παραπάνω σχετικών σας γνωρίζουμε τα εξής:

Μετά την λήξη του μισθωτηρίου και την παύση λειτουργίας του Αναψυκτηρίου, η Εφορεία προέβη στην αποξήλωση των αυθαιρέτων περιφράξεων, διαμορφώσεων και εγκαταστάσεων (παράγκες-μεταλλικούς κλωβούς, χλοοτάπητες, ψάθες, Η/Μ δίκτυα, τοιχία, παρτέρια κ.λ.π.) που εξυπηρετούσαν την πραγματοποίηση δεξιώσεων-συνεστιάσεων.

Μετά την απομάκρυνση τεράστιου όγκου παλαιού εξοπλισμού, τοποθετήσαμε καλαίσθητη περίφραξη προς βορράν του Αναψυκτηρίου, στο όριο που καθορίζεται στο συνημμένο στο συμβόλαιο μίσθωσης σχεδιάγραμμα του ΕΟΤ.

Η εικόνα του αρχαιολογικού χώρου με αυτές τις ενέργειες και αναβαθμίζεται καθ' ολοκληρίαν, καθώς εξυγιανθηκε το τοπίο, ενοποιήθηκε ο χώρος με δυνατότητα σηματοδότησης του Διατειχίσματος και αναδείχθηκε η θέα προς την Ακρόπολη (βλ. σχετ. 1, σελ. 4, παρ.5).

4. Παρά όμως τις επεμβάσεις εξυγίανσης της Εφορείας, προκύπτει ήδη ένα πολύ σοβαρό θέμα για την τύχη του κηρυγμένου Πικιώνικού Αναψυκτηρίου με την παύση λειτουργίας του, καθώς πλέον βρίσκεται σε πλήρη εγκατάλειψη και έχει γίνει κέντρο στέγασης άστεγων περιθωριακών στοιχείων. Ένα επιπλέον σοβαρότατο πρόβλημα είναι ότι με το σφράγισμα και των W.C. του Αναψυκτηρίου όλες οι σωματικές ανάγκες των παραπάνω, καθώς και των εκκλησιαζόμενων (για Βαφτίσια και Γάμους) στον όμορο Ναό του Αγ.Δημητρίου Λουμπαρδιάρη, πραγματοποιούνται στο ύπαιθρο γύρω από το Αναψυκτήριο, με αποτέλεσμα η εικόνα που προκύπτει να μειώνει την επίπονη προσπάθεια ανάδειξης του Αρχαιολογικού Χώρου «Φιλοπάππου», που έχει καταβάλλει τα τελευταία χρόνια το προσωπικό της Α'Ε.Π.Κ.Α.

Από πλευράς μας θεωρούμε ότι θα έπρεπε άμεσα να λειτουργήσουν τουλάχιστον τα W.C. εφόσον η Εφορεία θα είχε την δυνατότητα απασχόλησής προσωπικού καθαριότητάς τους, ή ακόμη να λειτουργήσουν και με την συνενέργεια του Δήμου.

Προς αυτή την κατεύθυνση ήλθαμε σε τηλεφωνική επαφή με το Γραφείο Αντιδημάρχου Καθαριότητας κ. Τεντόμα, του οποίου η αντιμετώπιση ήταν θετική ως προς την εξέταση του θέματος με παραπομπή του στην Δ/ση Δημοσίων Αποδευτηρίων.

Όσον αφορά την τύχη του αναψυκτηρίου Λουμπαρδιάρη, θεωρούμε ότι πρέπει άμεσα να συνεχιστούν οι σχετικές ενέργειες για την παραχώρησή του από τα ΕΤΑ στο ΥΠ.ΠΟ και να επαναλειτουργήσει από το ΤΑΠΑ ως Αναψυκτήριο του Αρχαιολογικού Χώρου.

Να σημειωθεί, ότι η Α'Ε.Π.Κ.Α. στις προτάσεις της για περαιτέρω συνέχιση των έργων στους Δυτικούς Λόφους στα πλαίσια του Γ'Κ.Π.Σ., έχει προτείνει ως υποέργο την αποκατάσταση του Αναψυκτηρίου με Τεχνικό Δελτίο που θα καταθέσει η αρμόδια 1^η Ε.Ν.Μ.Α.

Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι με το υπάρχον ολιγάριθμο προσωπικό των Λόφων (φυλακτικά, ημερήσιο-νυχτερινό και καθαριστές) γίνεται το καλύτερο δυνατόν για την προστασία και των νεωτέρων μνημείων.

Η Προϊσταμένη της Εφορείας
καα
Κ/α/α

Εσωτ.διανομή: Δυτ. Λόφοι

Αθήνα, 25 Ιουλίου 2007

Προς την Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης
Κυρία Φάνη Πάλλη-Πετραλιά

Το αναψυκτήριο στον Άη Δημήτρη Λουμπαρδιάρη του Φιλοπάππου είναι μέρος των Έργων Ακροπόλεως-Φιλοπάππου του παππού μου Δημήτρη Πικιώνη, ο οποίος προόρισε να λειτουργεί σαν απλό, ελληνικό καφενείο, σαν «Αναπαυτήριο», δίπλα στον ναό και απέναντι από την Ακρόπολη. Σήμερα, το αναψυκτήριο ρημάζει από την εγκατάλειψη. Την ίδια στιγμή, οι επισκέπτες δεν έχουν την δυνατότητα να κάτσουν μέσα στον διαμορφωμένο χώρο να πιούν έναν καφέ, να ρεμβάσουν και να ολοκληρώσουν την μοναδική εμπειρία που προσφέρει η επίσκεψη στην Ακρόπολη, στην Πνύκα και στου Φιλοπάππου.

Ενδιαφέρομαι να αναλάβω την λειτουργία του αναψυκτηρίου στον Λουμπαρδιάρη. Τεχνικά, αυτό είναι απόλυτα συμβατό με την επαγγελματική μου εξειδίκευση και την εμπειρία μου στον χώρο των τουριστικών επιχειρήσεων. Ως εγγονή του αρχιτέκτονα Πικιώνη, έχω προσωπική σύνδεση με τον χώρο και γνωρίζω καλά πώς πρέπει να λειτουργήσει το καφενείο ώστε η εξυπηρέτηση που θα παρέχεται στους επισκέπτες να είναι πραγματικά υψηλής ποιότητας, σε συμφωνία με την ιδιαιτερότητα και έντονη ελληνικότητα του χώρου. Αυτή ήταν και η επιθυμία του παππού μου.

Είμαι στην διάθεσή σας για να σας παρουσιάσω τις προτάσεις μου για την λειτουργία του αναψυκτηρίου και να τις συζητήσουμε συνολικά.

Με τιμή

Αλεξάνδρα Πικιώνη

Διεύθυνση:

Τηλέφωνο:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 105 58 Πλάκα, Αθήνα

Τηλ. 210 3225 245, Φαξ 210 3225 240

e-mail: elet@ellinikietairia.gr • www.ellinikietairia.gr

Αθήνα, 25 Ιουλίου 2007

Αρ. Πρωτ. 844/ΕΕ

Κυρία Φάνη Πάλλη-Πετραλιά
Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης
Τσόχα 7
11521 Αθήνα

Αγαπητή Φάνη,

Σκέφθηκα ότι είσαι η αρμόδια για να δώσεις την σωστή λύση. Η εγγονή του Πικιώνη μού φαίνεται το πλέον κατάλληλο πρόσωπο να δώσει ζωή στο εγκαταλελειμμένο «Αναπαυτήριο», στου Λουμπαρδιάρη, να το επαναφέρει στην αρχική του μορφή και γενικά να σεβαστεί το κτίσμα και τον περιβάλλοντα χώρο.

Με φιλικούς χαιρετισμούς

Λυδία Καρρά

-Προς την Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης
Κα Φάνη Πάλλη-Πετραλιά

Το αναψυκτήριο στον Άη Δημήτρη Λουμπαρδιάρη του Φιλοπάππου είναι μέρος των Έργων Ακροπόλεως-Φιλοπάππου του Δημήτρη Πικιώνη, ο οποίος το προόρισε να λειτουργεί σαν απλό, ελληνικό καφενείο, σαν «Αναπαυτήριο», δίπλα στον ναό και απέναντι από την Ακρόπολη. Σήμερα, το αναψυκτήριο ρημάζει από την εγκατάλειψη. Την ίδια στιγμή, οι επισκέπτες δεν έχουν την δυνατότητα να κάτσουν μέσα στον διαμορφωμένο χώρο να πιούν έναν καφέ, να ρεμβάσουν και να ολοκληρώσουν την μοναδική εμπειρία που προσφέρει η επίσκεψη στην Ακρόπολη, στην Πνύκα και του Φιλοπάππου.

Ενδιαφέρομαι να αναλάβω την λειτουργία του αναψυκτηρίου στον Λουμπαρδιάρη. Τεχνικά, αυτό είναι απόλυτα συμβατό με την επαγγελματική μου εξειδίκευση και την εμπειρία μου στον χώρο των τουριστικών επιχειρήσεων (σας παραθέτω το βιογραφικό μου). Επίσης ως εγγονή του Δημήτρη Πικιώνη και κόρη της αρχιτεκτόνισσας Αγνής Πικιώνη η οποία έχει ασχοληθεί ιδιαίτερα με το έργο του, έχω προσωπική σύν-δεση με τον χώρο και γνωρίζω καλά πώς πρέπει να συντηρηθεί και να λειτουργήσει το «Αναπαυτήριο» ώστε η εξυπηρέτηση που θα παρέχεται στους επισκέπτες να είναι πραγματικά υψηλής ποιότητας, σε συμφωνία με την ιδιαιτερότητα και έντονη ελληνικότητα του χώρου. Αυτή ήταν και η επιθυμία του παππού μου.

Είμαι στην διάθεσή σας για να σας παρουσιάσω τις προτάσεις μου για την λειτουργία του αναψυκτηρίου και να τις συζητήσουμε εκτενέστερα.

Αθήνα, 1 Αυγούστου 2007

Με τιμή

Αλεξάνδρα Ρόκου-Πικιώνη

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης, μέσω του ΕΟΤ, έχει στην κατοχή του το **Αναπαυτήριο Πικιώνη**, γνωστό ως «τουριστικό περίπτερο Λουμπαρδιάρη». Το Αναπαυτήριο αποτελεί μέρος των **Έργων Ακροπόλεως-Φιλοπάππου του Δημήτρη Πικιώνη** δηλαδή, του διαμορφωμένου χώρου στην Ακρόπολη και στου Φιλοπάππου. Στα Έργα περιλαμβάνονται τα λιθόστρωτα, το πράσινο, η εκκλησία του Άη Δημήτρη Λουμπαρδιάρη και το Αναπαυτήριο.

Με αξιέπαινη πρωτοβουλία της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων Αττικής, το 1996 κηρύχθηκαν τα Έργα διατηρητέο μνημείο και έργο τέχνης. Ως δείγμα της εκτίμησης της διεθνούς κοινότητας προς τα Έργα Ακροπόλεως-Φιλοπάππου του Δημήτρη Πικιώνη αναφέρουμε την βράβευση των Έργων από το ίδρυμα Benetton το έτος 2003¹.

Το Αναπαυτήριο, το οποίο λειτουργούσε ως καφετέρια μέχρι τον Ιούλιο 2005, έχει υποστεί αλλοίωση της μορφής του από τους ενοικιαστές: τοποθέτηση υαλοπινάκων, βάψιμο της σκεπής με άσπρο μονωτικό υλικό, χρήση φύλλων λαμαρίνας για κάλυψη αρχιτεκτονικών μελών του, πέργολες με μουσαμάδες κλπ. Στην επισυναπτόμενη επιστολή του καθ. Μπούρα προς την ΕΑΧΑ ΑΕ (Σχετικό 1) δίνεται ένας πρώτος κατάλογος των ζημιών². Επιπλέον, η ενοικιάστρια είχε καταπατήσει τον χώρο πίσω από το Αναπαυτήριο και τον διέθετε για την τέλεση δεξιώσεων. Υπάρχει μάλιστα γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου και έχει συμπεριληφθεί στην ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΑΧ/Α1/Φ03/8398/537/15-2-2001, η οποία ζητά να αρθεί η καταπάτηση και να εκπονηθεί μελέτη για την «επαναφορά του Αναπαυτηρίου του Πικιώνη στην αρχική του μορφή και λειτουργία». Πρόσφατα, το ΥΠ.ΠΟ. ζήτησε από τον Υπ. Τουριστικής Ανάπτυξης και από την ΕΤΑ ΑΕ να του παραχωρηθεί το Αναπαυτήριο και ο περιβάλλων αυτό διαμορφωμένος χώρος με το έγγραφο ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ40.65870/4284/2-6-2005³. Επίσης, κατόπιν επιστολής ενδιαφερομένων κατοίκων προς τον τότε Υπ. Πολιτισμού κ. Κων/νο Καραμανλή (ΥΠ.ΠΟ, Γραφείο Υπουργού, ΑΠ 184/3-6-05), η αρμόδια Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων, πληροφόρησε την ΕΤΑ ΑΕ ότι στο εξής θα ασκεί έλεγχο στις συνθήκες ενοικίασης του μνημείου (ΑΠ 1872/15-7--2005).

¹ Σχετική διεύθυνση στο Διαδίκτυο: <http://www.fbsr.it/ita/pagine.php?s=&pg=207>

² Στις ζημιές αυτές να συνυπολογιστεί και η φθορά που επιφέρει ο χρόνος.

³ Τα στοιχεία του εγγράφου παρατίθενται όπως αναφέρονται στο έγγραφο με ΑΠ 4806/16-8-2005 της Α'ΕΠΚΑ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΡΟΚΟΥ – ΠΙΚΙΩΝΗ

Μαρκορά 20
11141 Αθήνα

Τηλ. 6932 483813
Fax: 210 3312942
E-mail:
apikioni@ochreandbrown.com

Ημ Γέννησης: 16/12/1974
Τόπος Γέννησης: Αθήνα
Οικ. Κατάσταση: Άγαμη
Υπηκοότητα: Ελληνική

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1993–1998 Σχολή Ξενοδοχειακών Σπουδών Λωζάνης, Ελβετία
1986–1992 Σχολή Μωραΐτη, Αθήνα

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

11/05 – Σήμερα **Ochre & Brown Boutique Hotel ****, Αθήνα
Γενική Διευθύντρια

01/05–08/05 **Le Convivial Luxury Suites & Spa**, Ξυλόκαστρο
Γενική Διευθύντρια

10/03–01/05 **Ξεν. Πεντελικόν *******, Αθήνα
Υπεύθυνη Εκδηλώσεων

05/02–09/03 **Park Hotel*******, Αθήνα
Υπεύθυνη Εκδηλώσεων

10/01–02/02 **Sofitel Athens Airport*******, Σπάτα
Υπεύθυνη Εκδηλώσεων

11/98–08/01 **Park Hotel*******, Αθήνα
Υπεύθυνη Εκδηλώσεων

1996 (6 μήνες) **Ξεν. Grande Bretagne*******, Αθήνα
Πρακτική άσκηση στο Τμήμα Υποδοχής

1995 (6 μήνες) **Restaurant du Park des Eaux – Vives**, Γενεύη
Πρακτική άσκηση στο Τμήμα Service

1994 (5 μήνες) **Hotel de la Cigogne*******, Γενεύη
Πρακτική άσκηση στο Τμήμα Κουζίνας

1992 (2 μήνες) **Hotel Elounda Mare*******, Γενεύη
Πρακτική άσκηση στο Τμήμα Υποδοχής

ΓΛΩΣΣΕΣ

Ελληνικά	Μητρική γλώσσα
Αγγλικά	Άπαιστα
Γαλλικά	Άπαιστα
Ισπανικά	Βασικές γνώσεις

ΓΝΩΣΗ ΗΛ. ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

Word, Excel, Access, Internet, Fidelio

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Διαθέσιμες εφόσον ζητηθούν.

Υπ' όψιν
και Γαλάνη. -

ΑΡ. ΠΡΩΤ. 706
ΗΜ/ΝΙΑ 29.8.2005

Χαράλαμπος Μπούρας
Ομοτ. Καθηγητής Ε.Μ.Π.
Οδός Αναγνωστοπούλου 37
ΑΘΗΝΑΙ 106 73

Ινα, 25 Αυγούστου 2005

Προς την Ενοποίηση των Αρχαιολογικών Χώρων Αθηνών
Οδός Λυκούργου, αρ. 17
Αθήνα 105 52

Θέμα: Αποκατάσταση των έργων Δ. Πικιώνη

Κύριε Διευθυντά

Παρακαλώ να επληρωθείτε του έργου της αποκατάστασης των έργων του Δημητρίου Πικιώνη και να λάβετε υπ' όψη σας τα ακόλουθα:

Η σημασία των έργων στον λόγο του Φιλοπάππου, τον Άγιο Δημήτριο Λομπαρδιάρη και στις προσπάθειες της Ακροπόλεως, τα οποία σχεδίασε και επέβλεψε ο Δημήτριος Πικιώνης κατά την δεκαετία του 1950, έχει αναγνωρισθεί διεθνώς. Το σύνολο των έργων αποτελεί ένα μοναδικής ευαισθησίας νεοελληνικό ανημείο των μέσων του περασμένου αιώνας και κατά συνέπεια είναι καθήκον όλων μας να διατηρηθεί αναλλοίωτο και να προβληθεί από πλευράς πολεοδομικής, αρχιτεκτονικής και τουριστικής.

Δυστυχώς κατά το διάστημα των 45 χρόνων που μας χωρίζουν από το πέρας των έργων, το μοναδικό αυτό σύνολο, συνεχώς υποβαθμίζεται ποιοτικά. Αυτό οφείλεται α) Στην χωρίς ειδικούς όρους εκμετάλλευση του αναψυκτηρίου Λομπαρδιάρη και την κακή συντήρησή του από τους εκάστοτε διαχειριστές, β) Στην ανεξέλεγκτη χρήση του ναού, ο οποίος σημειωτέον δεν ολοκληρώθηκε από τον Πικιώνη και γ) Στην πρόχειρη και με άγνοια των αρχών της μορφολογίας συντήρηση ή επισκευή που γινόταν (και γίνεται) σε όλη την έκταση του έργου.

Έχω την τιμή να είμαι ένας από τους μαθητές του Δημήτρη Πικιώνη κατά το διάστημα 1954 - 1957 και μάλιστα να έχω εκπονήσει την επί διπλώματι εργασία μου υπό τις οδηγίες του η οποία ως θέμα είχε λεπτομέρειες από το συγκρότημα του ναού και του περιπτέρου του Λομπαρδιάρη. Ορισμένα σχέδιά μου της εποχής εκείνης είναι κατατεθειμένα στο Μουσείο Μπενάκη. Έτσι κάθε επίσκεψή μου στον χώρο γίνεται οδυνηρή δοκιμασία γιατί

βλέπω αυτά που με άκρα ευαισθησία αυτός δημιούργησε εδώ και χρόνια να ευτελίζονται ή να καταστρέφονται για κάποια οικονομικά οφέλη ή από άγνοια και κακό γούστο.

Προχείρως σημειώνω μερικές παρατηρήσεις:

Α) Στο αναψυκτήριο. Προστέθηκε βορείως της στοάς ένα στέγαστρο με σύγχρονα υλικά, ασυμβίβαστο με την αρχική σύνθεση, με σκοπό την επαύξηση των τραπεζοκαθισμάτων. Στους ξύλινους κίονες προστέθηκαν ευτελή φωτιστικά και κρεμάστηκαν παντού καλώδια. Στην στοά του belvedere προς την Ακρόπολη, επίσης κρεμάστηκαν φαναράκια και στολίδια εντελώς ασυμβίβαστα. Για λόγους κυκλοφορίας στο συγκρότημα προστέθηκαν ζαρντινιέρες από σκυρόδεμα, οι συνήθειες των πεζοδρομίων. Στην ξύλινη στοά υπάρχουν ακόμα οι οδηγοί των υαλοστασίων που είχαν προστεθεί άλλοτε. Στον μαρμάρινο τοίχο της κυρίως στοάς έγιναν μη αναστρέψιμες καταστροφές με προσθήκη πίνακος ηλεκτρικών, καρτοτηλεφώνου, στηριγμάτων καλωδίων κλπ. Η ψάθινη οροφή της στοάς βερνικώθηκε. Παντού προστέθηκαν αγοραία καθίσματα και τραπέζια, ένα γραφείο, και στο μικρό παρασκευαστήριο του αναψυκτηρίου συσσωρεύθηκαν παντοειδή μηχανήματα.

Β) Στην εκκλησία. Στα αψιδώματα του κυρίως ναού προστέθηκαν μαρμαρόπλακες και έγινε η συνήθης συσσώρευση φωτιστικών, ευτελεστάτων εικόνων, καλωδίων, στασιδίων, πάνκων και ευτελών καθισμάτων. Σύγχρονες εικόνες ακουμπούν στις μεταβυζαντινές τοιχογραφίες. Στο βόρειο άκρο του μεγάλου ξύλινου γείσου έχει στερεωθεί προβολέας. Ένα ευτελέστατο κυκλίδωμα χωρίζει το ιερό από το αρχαίο παρόδιο ιερό που είχε ανασκαφεί το 1950. Παντού κρέμονται δέσμες καλωδίων. Οι πόρτες έχουν παραμορφωθεί από ενθετα αθλία κοσμήματα και έχουν λουστραριστεί. Σε όλα τα παράθυρα έχουν προστεθεί διπλές σιδεριές ασφαλείας και από τα ζευκτά έχουν κρεμαστεί πολυέλαιοι. Στα μικρά αψιδώματα της προσόψεως ιερού, οποία ο Πικιώνης είχε προγραμματίσει τοιχογραφίες του Τσαρούχη) κρέμονται οπτικές εικόνες και στο γείσον έχει καρφωθεί ένας σταυρός.

Γ) Πρόπυλο. Και εδώ έχει καρφωθεί ένας σταυρός και υπάρχουν φωτιστικά και καλώδια. Οι επισκευές που έχουν γίνει (προ ετών το πρόπυλο ήταν ετοιμόρροπο) είναι κακότεχνες με κάλυψη από λαμαρίνα, τσιμεντώματα στην βάση των ξύλινων στύλων κλπ.

Όπως είναι γνωστό ο Πικιώνης σχεδίαζε και τις πιο μικρές λεπτομέρειες και επεδίωκε την ανάδειξη των φυσικών υλικών με αναγωγή στις φόρμες της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Δεν ήθελε βιομηχανικά υλικά και αντιπαθούσε την ψεύτικη πολυτέλεια, τα αγοραία έπιπλα ή την ευτέλεια των αφιερωμάτων της σημερινής λατρείας. Το κατάντημα του συγκροτήματος του Λομπαρδιάρη θα μπορούσε να γίνει θέμα για έρευνα ως προς την συμπεριφορά των Ελλήνων σε σχέση με την τέχνη και τα μνημεία.

Για την αποκατάσταση του συγκροτήματος θα ερροτεινα τα εξής:

Α) Να γίνει ανάθεση μελέτης σε έμπειρο και αποδεδειγμένων ικανοτήτων αρχιτεκτονικό γραφείο, με συμφωνία της κας Αγνής Πικιώνη, το οποίο θα αναλάβει την αποκατάσταση των ζημιών, την απόκρυψη όλων των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και την ολοκλήρωση της εκκλησίας (της οποίας πολλά παρέμειναν ανεκτέλεστα).

Β) Να συνταχθεί συμφωνητικό εκμεταλλεύσεως του περιπτέρου με γνώμονα την διατήρηση του μνημείου και όχι την αύξηση των εσόδων από αυτό. Πρέπει να αποκλεισθεί κάθε προσθήκη ή αλλοίωση για διευκόλυνση της εκμεταλλεύσεως, να κρατηθεί ο χαρακτήρας του αναψυκτηρίου και να απομακρυνθούν όλα όσα κατά καιρούς αγοράστηκαν για διευκόλυνση της λειτουργίας.

Γ) Να υπάρξει αμέσως συνεννόηση τόσο με την Αρχιεπισκοπή Αθηνών όσο και με την Α' Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων προκειμένου να απομακρυνθούν όλα τα ξένα προς τον χαρακτήρα του μνημείου στοιχεία και να συμπληρωθούν με τα ελάχιστα κατά το δυνατόν απαραίτητα για την λειτουργία του ως προσκυνηματικού παρεκκλησίου και αυτό κατόπιν συστηματικής έρευνας και σχεδιασμού. Ο Άγιος Δημήτριος, ως σημαντικό μεταβυζαντινό μνημείο, έχει κηρυχθεί διατηρητέο και προστατεύεται απολύτως. Δεν είναι άλλωστε ενοριακός ναός. Πρέπει λοιπόν οι χρήσεις του να προσδιορισθούν και βάσει αυτών να μελετηθούν οι απαραίτητες συμπληρώσεις για την ανάδειξή του.

Με τιμή

Χρυσόλαμπος Μπούρας

ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ
ΧΩΡΩΝ ΑΘΗΝΑΣ Α.Ε.

Ντόρα Γαλάνη
αρχιτέκτων πολεοδόμος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. Πρωτ.

1238

ΦΑΚ

ΣΑΚ

Παραρτημα

Σελ. 10/10

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2005

Αρ. Πρωτ. : 538

Προς

1. ΥΠ.ΠΟ

α. Εφορία Νεωτέρων Μνημείων

β. ΔΙΠΚΑ

γ. Α' ΕΠΚΑ

δ. 1^η ΕΒΑ

2. Ε.Τ.Α

Κοινοποίηση :

1. Καθηγητή κ. Χαράλαμπο Μπούρα

2. Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Περιβάλλοντος

Σχετ. : Επιστολή του καθηγητού κ. Χαρ. Μπούρα (Α.Π. ΕΑΧΑ Α.Ε. 706/29.8.2005)

Σε συνέχεια παλαιότερης αλληλογραφίας μας, σας διαβιβάζουμε επιστολή του καθηγητού κ. Χαρ. Μπούρα, θεωρώντας ότι όλοι όσοι έχουμε έρθει σε επαφή με τα ανεκτίμητης αξίας έργα του Δασκάλου Δ. Πικιώνη συμμεριζόμαστε την αγωνία και τις απόψεις του.

Ακόμη και όσοι από μας δεν τυχαίνει να έχουμε τις ειδικές γνώσεις του καθηγητού κ. Μπούρα για το θέμα και δεν είχαμε την τύχη να είμαστε μαθητές του Πικιώνη, τιμούμε τον αρχιτέκτονα, τον καλλιτέχνη, τον στοχαστή και θλιβόμαστε ειλικρινά για τη σημερινή κατάσταση των έργων του, πενήντα περίπου χρόνια από την ολοκλήρωσή τους.

Από το καταστατικό της εταιρείας μας δεν προκύπτει σχετική με τα Έργα αρμοδιότητα, γι' αυτό και παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες.

Εάν από τις προσεγγίσεις των αρμοδίων Υπηρεσιών σας προκύψει ότι - στο πλαίσιο των κατευθύνσεών σας - η ΕΑΧΑ Α.Ε. μπορεί να συνδράμει σ' αυτή την προσπάθεια, είμεθα πρόθυμοι να παράσχουμε κάθε δυνατή βοήθεια τόσο σε επίπεδο μελέτης όσο και σε επίπεδο κατασκευής.

Ντόρα Γαλάνη
Διευθυντής - Τεχνικός Διευθυντής

ΣΥΝ. : (α) σχετική επιστολή καθηγητού κ. Χαρ. Μπούρα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τηλ: 210 3222141, 3222142, 3222143
Fax: 210 3222144, 3222145, 3222146
www.ellinikietairia.gr

Αθήνα, 17 Ιουνίου 2005
Αρ. Πρωτ. 824/ ΕΕ

Κύριο Πέτρο Τατούλη
Υφυπουργό Πολιτισμού
Υπουργείο Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 20-22
Αθήνα

Αγαπητέ κύριε Υπουργέ,

Με αφορμή την επιτυχή ενέργεια της τοποθέτησης εμποδίου για τα ΙΧ στο δρόμο που οδηγεί από τα Πετράλωνα στον Λόφο Φιλοπάππου από την Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων της Αθήνας θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σας πάνω σε δύο ζητήματα που η επίλυσή τους πιστεύουμε ότι θα συμβάλλει στην ουσιαστική προστασία του Λόφου του Φιλοπάππου για την οποία αγωνίζονται οι αρμόδιες Εφορείες του ΥΠΠΟ και παράλληλα οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι πολίτες.

Το πρώτο αφορά τη μίσθωση του αναψυκτηρίου του Πικιώνη στη βόρεια πλευρά του ναού του Αγίου Δημητρίου του Λουμπαρδιάρη. Η λήξη της τωρινής μίσθωσης δίνει την ευκαιρία της επαναδιαπραγμάτευσής της προκειμένου ο αρχαιολογικός χώρος αλλά και τα υπόλοιπα μνημεία (βυζαντινός ναός Λουμπαρδιάρη, διαμορφώσεις Δημήτρη Πικιώνη) να προστατευθούν από τις καταπατήσεις και τις ασύμβατες χρήσεις και να αναδειχθούν σύμφωνα με τις προδιαγραφές που είχε θέσει ο αρχιτέκτων Δημήτρης Πικιώνης. Οι προδιαγραφές περιλάμβαναν τη χρήση ενός αναψυκτηρίου-αναπαυτηρίου που σκοπό είχε τη θέαση του Ιερού Λόφου της Ακρόπολης. Το θέμα αυτό είναι επείγον διότι η σημερινή μίσθωση λήγει στις 31 Ιουλίου και η έναρξη του νέου συμβολαίου θα είναι από 1 Αυγούστου 2005.

Το δεύτερο ζήτημα αφορά την τοποθέτηση εμποδίων για τα ΙΧ στην είσοδο που οδηγεί στον ναό του Λουμπαρδιάρη ώστε να προστατευθεί τόσο ο λόφος όσο και οι πλακοστρώσεις του Δ. Πικιώνη.

Ευελπιστούμε, κύριε Υπουργέ, ότι θα υποστηρίξετε τις προσπάθειες αυτές προκειμένου ο πολύτιμος αυτός φυσικός, αρχαιολογικός και αρχιτεκτονικός χώρος να αποκτήσει την τιμή και την αξία που του πρέπει.

Για ο,τιδήποτε χρειαστείτε είμαστε στη διάθεσή σας.

Με τιμή

Κώστας Καρράς

Κώστας Καρράς

Πρόεδρος

Κοινοποίηση

- Κύριο Χρήστο Ζαχόπουλο
Γενικό Γραμματέα ΥΠΠΟ
Κυρία Ντόρα Μπακογιάννη
Δήμαρχο Αθηνών
- Κυρία Άλκηστη Χωρέμη
Διευθύντρια Α' ΕΠΚΑ
- Κυρία Αθηνά Χριστοφίδου
Διευθύντρια Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων Αττικής
- Κυρία Ντόρα Γαλάνη
Διευθύντρια ΕΑΧΑ